

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Muovisten kertakäyttöisten annospakkausten kulutuksen vähentämistä koskeva green deal -sopimus

Infotilaisuus
22.3.2022

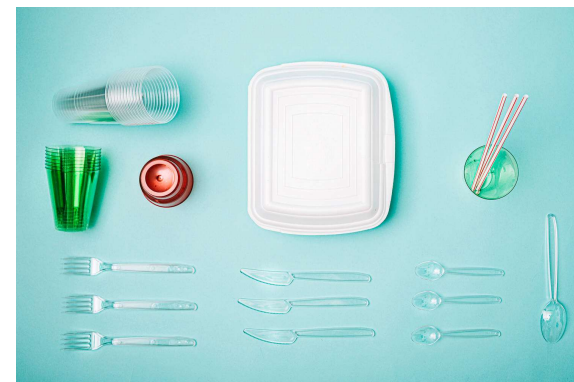
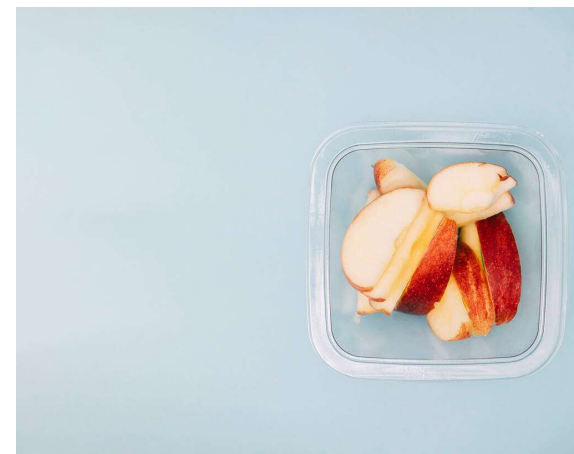
Sopimuksen taustat, osapuolet ja aikataulu

- Sopimus liittyy vahvasti direktiivin tiettyjen muovituotteiden ympäristövaikutusten vähentämisestä 2019/904/EU kansalliseen toimeenpanoon.
 - Direktiivin 4 artiklassa edellytetään, että tiettyjen kertakäyttöisten muovituotteiden (juomamukit ja tietyt elintarvikepakkaukset) kulutusta on vähennettävä kunnianhimoisesti ja pysyvästi. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, joilla päästään ko. muovituotteiden kulutuksessa mitattavissa olevaan määrälliseen vähennykseen vuoteen 2026 mennessä vuoden 2022 tasoon verrattuna.
 - Green deal -sopimus on ensisijainen keino toimeenpanna kansallisesti direktiivin edellyttämät vähentämistoimet. Mikäli näyttää siltä, ettei sopimuksella onnistuta saavuttamaan direktiivin mukaista pysyvää ja kunnianhimoista kulutuksen vähentymistä, voidaan se irtisanoa. Tässä tapauksessa ympäristöministeriö valmistelelee ehdotukset tarvittavista säädöstoimista.
- Sopimuksen osapuolina ovat ympäristöministeriön lisäksi Elintarviketeollisuusliitto ry, Matkailu- ja ravintolapalvelut MaRa ry, Päivittäistavarakauppa ry ja Suomen Pakkausyhdistys ry.
- Sopimus on voimassa vuoden 2027 loppuun asti. Yritysten sitoumukset tehdään vuoden 2026 loppuun asti.

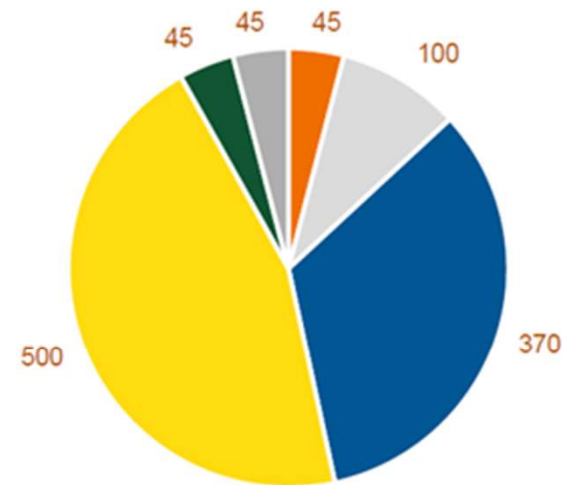
Vähentämistoimenpiteet koskevat laajaa joukkoa elintarvikepakkauksia ja juomamukeja

- Kokonaan tai osittain muovista valmistettuja **juomamukeja** kansineen (myös tyhjinä myytävät)
- Kokonaan tai osittain muovista valmistettuja **elintarvikepakkauksia** kansineen, joihin pakataan elintarvikkeita, jotka
 - On tarkoitettu syötäväksi välittömästi joko paikalla tai mukaan otettuna suoraan pakkauksestaan ilman lisävalmistusta (kuten kypsentämistä, keittämistä tai lämmittämistä)
 - On kooltaan tarkoitettu pääsääntöisesti yhden hengen kerralla syötäväksi
- Tällaisia tuotteita ovat esimerkiksi
 - kartonkiset juomamukit, jotka on päällystetty muovipinnoitteella
 - muovia sisältävät kirsikkatomaattipakkaukset ja kolmiovoileipäpakkaukset
 - yksittäin myytävät muovia sisältävät jugurtti- ja rahkapurkit
 - muovia sisältävät pakkaukset, joihin pakataan kauppojen palvelutiskillä salaatteja tai ravintoloissa mukaan otettavia-annoksia

Esimerkkejä green dealin kattamista tuotteista ja niiden määristä Suomessa

- Tällä hetkellä on huonosti tietoa vähentämisen piirissä olevien juomamukien ja elintarvikepakkausten kokonaismääristä Suomessa. Vuonna 2021 kappalemääriä arvioitiin kuuden vähentämisen piirissä olevan pakkaustyyppin osalta. 2022 tonnimääriä selvitetään erillisselvityksin ja tämän tiedon pohjalta asetetaan sopimukselle määrällisiä tavoitteita. Vuodesta 2023 eteenpäin tiedot kerätään tuottajavastuuraportoinnin yhteydessä. Tarvittaessa määrällisiä tavoitteita voidaan vielä tarkistaa vuoden 2023 tiedon pohjalta.

- Annossalaatit
- Jugurit ja rahkat
- Hetsiyötävät elintarvikeannokset
- Hetsiyötävät täytetyt leivät
- Juomamukit
- Tomaattirasiat

Kuva 1: Arvio esiselvitykseen valittujen tuoteryhmien SUP-pakkausten kappalemääristä (mij.) Suomessa v. 2019, yhteenvedo.

Sopimuksen tavoitteet

- 1) Vähentää kokonaan ja osittain muovista valmistettujen kertakäyttöisten juomamukien ja tiettyjen elintarvikepakkausten (yhdessä annospakkaukset) kappalemääräistä kulutusta direktiivin mukaisesti kunnianhimoisesti ja pysyvästi
- 2) Tukea yhä vahvempaa kehitystä kohti käytetyn muovin määrän vähentämistä käytössä olevissa muovisissa kertakäyttöisissä annospakkauksissa

- Kappalemäärän vähentäminen vuosina 2024-2026 (vuoden 2022 tasosta) pyritään toteuttamaan asettamalla vuonna 2023 kunnianhimoiset tavoitteet **Suomessa markkinoille saatettujen kokonaan ja osittain muovista valmistettujen kertakäyttöisten annospakkausten sisältämän muovin tonnimäärien vähentämiselle**. Tonnimääriä on helpompi seurata kuin kappalemääriä.
- **Osittain muovista valmistettujen annospakkausten sisältämän muun materiaalin kokonaistonnimäärä ei kasva vuoden 2026 loppuun mennessä vuoden 2022 tasosta.**
- Määrällisiä tavoitteita ei voida saavuttaa vain vähentämällä muovin osuutta tuotteissa, vaan lisäksi tarvitaan korvaavia tuotteita, jotka eivät sisällä muovia.

Toimialoilla varmistetaan toimenpiteiden toteutus

- Elintarviketeollisuusliitto ry, Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry ja Päivittäistavarakauppa ry vastaavat siitä, että sopimukseen sitoutuvat yritykset toteuttavat seuraavia toimenpiteitä:
 - **Muovisten kertakäyttöisten annospakkausten korvaaminen uudelleenkäytettävillä annospakkauksilla, muovia sisältämättömillä kertakäyttöisillä annospakkauksilla ja uudelleenkäytettävillä astioilla**
 - **Muovisten kertakäyttöisten annospakkausten käytöstä kuluttajilta perittävä maksu**
- Käytössä olevissa muovisissa kertakäyttöisissä annospakkauksissa vähennetään käytetyn muovin määrää hyödyntämällä toiminnassa
 - **Vähän muovia sisältäviä kertakäyttöisiä annospakkauksia (muovipitoisuus enintään 10 %), joissa muovia on korvattu muilla materiaaleilla**
 - **Keventämällä toiminnassa käytettäviä muovisia kertakäyttöisiä annospakkauksia**
- Lisäksi yritykset voivat esimerkiksi kouluttaa henkilöstöään tai kannustaa eri toimin asiakkaitaan vähentämään muovisten kertakäyttöisten annospakkausten kulutusta.
- Suomen Pakkausyhdistys ry kannustaa pakkaus- ja pakkausmateriaalivalmistajia ja pakkausten maahantuoja ja myyjiä tukemaan sopimuksen tavoitteiden saavuttamista kartoittamalla ja kehittämällä uusia ratkaisuja, toimintamalleja, pakkauksia ja pakkausmateriaaleja.
- Korvaavien materiaalien ja ratkaisujen kannalta on keskeistä, ettei käytettyjen juomamukien ja elintarvikepakkausten kierrättäminen vaikeudu. Tämän huomioiminen mahdollisimman hyvin on merkittävässä roolissa eri toimijoiden yhteistyössä.

Saavutuksia seurataan säännöllisesti

- Mukaan tulevat yritykset tekevät sitoumus2050.fi -sivustolla oman sitoumuksensa, jossa ne määrittelevät omat käytännön toimenpiteensä green dealin tavoitteiden saavuttamiseksi asetettujen vähimmäiskriteerien mukaisesti. Toimet voidaan aloittaa heti.
 - Tehdyistä toimista raportoidaan sivustolla vuosittain ja raportoitavat mittarit ovat julkisia. Yrityksiä, jotka ovat mukana sekä elintarvikealan materiaalitehokkuuden sitoumuksessa että green deal -sopimuksessa kannustetaan lisäksi raportoimaan sivustolla ei julkisena tietona esim. saavutettuja tonnimäärävähennyksiä. Tätä tietoa hyödynnetään vuonna 2023 määrällisiä tavoitteita asetettaessa.
- Lisäksi seurataan sopimuksen tavoitteiden edistymistä. Sopimuksen vaikuttavuutta arvioidaan erillisissä vuosina 2025 ja 2027 tehtävissä arvioinneissa.

Yrityksiä kannustetaan liittymään mukaan laajoin joukoin

- Toimialoille on asetettu seuraavat kattavuustavoitteet marraskuuhun 2023 mennessä:
 - **Elintarviketeollisuus:** vähintään 70 % direktiivin artikla 4 soveltamisalan kannalta merkittävimmistä ETL jäsenyrityksistä sitoutuu mukaan sopimukseen
 - **Matkailu- ja ravintolapalvelut:** 33 % ravintola- ja kahvila-alan liikevaihdosta on sopimuksen piirissä
 - **Päivittäistavarakauppa:** kaikki PTY jäsenyritykset sitoutuvat mukaan sopimukseen (vähittäiskaupan markkinaosuus yli 96 % ja Foodservice-tukkukaupan markkinaosuus noin 50 %)
 - **Suomen pakkausyhdistys:** kaikki direktiivin artikla 4 soveltamisalan näkökulmasta merkittävät kotimaiset pakkausvalmistajat sitoutuvat mukaan sopimukseen (vähintään 80 % kotimaan valmistuksesta)
- Sopimusmalli tarjoaa yrityksille joustoa sille sopivimpien toimenpiteiden valintaan, joilla yhteisiin tavoitteisiin päästään. Mikäli direktiivin asettamat vaatimukset täytetään sopimuksella, ei ole tarvetta säätää toimista lailla, mikä ei pysty samanlaista joustoa yrityksille tarjoamaan. Sopimukseen osallistuminen tuo myös yritykselle positiivista imagoa, edelläkävijyyttä ja kilpailuetua.

Kiitos!

Leena-Kaisa Piekkari
erityisasiantuntija, ympäristöministeriö
puh. 029 525 0055
etunimi.sukunimi@gov.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment

